

болотних угідь на теренах області має унікальне значення не тільки для довкілля, але й для місцевого населення, яке в умовах зміни клімату та глобального потепління надзвичайно потерпають від нестачі води у джерелах питного водопостачання.

Список використаних джерел:

1. Екологія право людини [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://epl.org.ua/environmental-news/vodno-bolotni-uhiddy-dlya-nashoho-maybutnoho/>
2. Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecoternopil.gov.ua/>

*Палюх О.О., магістрантка мГ-11 групи
географічного факультету
Питуляк М. Р., к. г. н., доцент кафедри
географії і методики її навчання*

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Метою статті є аналіз об'єктів розміщення зеленого туризму у Тернопільській області.

Основна послуга зеленого (сільського) туризму – це можливість надання туристам тимчасового місця проживання. Облаштовані в сільській місцевості споруди для прийому відвідувачів називають агрооселями.

Агрооселя – це житлове приміщення, що знаходиться в сільській місцевості, містить не більше п'яти кімнат (залежно від категорії житла), пристосованих для проживання туристів, і належить на правах приватної власності господарю, який займається сільськогосподарською діяльністю або зайнятий у сфері обслуговування чи соціальній сфері села. Тобто поняття "агрооселя" не охоплює малих курортних котеджів, колиб, перебудованих для прийому туристів господарських приміщень тощо [3].

Надання послуг для короткочасного розміщення гостей можуть займатися всі бажаючі громадяни. Прийом туристів у сільських садибах – це перспективний бізнес, який вимагає розуміння та правильного застосування практичного ділового досвіду людей та специфічних навиків організаторської роботи.

Умовою для здійснення діяльності у сфері сільського туризму є ліцензування. Як зазначено у Законі України «Про туризм», з метою створення рівних можливостей суб'єктам туристичної діяльності на ринку туристичних послуг та забезпечення захисту прав і законних інтересів громадян, захисту навколишнього природного середовища, підвищення рівня туристичного обслуговування здійснюється ліцензування туроператорської та турагентської діяльності [2].

Також умовою здійснення сільського туризму є обов'язкова сертифікація [4, 60-62].

На території Тернопільської області найвищим рівнем забезпеченості природними туристичними ресурсами виділяється *Південний рекреаційний район*, який охоплює межі Монастирського, Буцацького, Чортківського, Заліщицького та Борщівського адміністративних районів.

На цій території є всі умови для розвитку зеленого (сільського) туризму, зокрема для екотуризму та проживання в історичному середовищі.

Центральний туристичний район є найбільшим за площею та відзначається гарною транспортною доступністю. Він включає Тернопільський, Тербовлянський, Гусятинський, Підволочиський, Збарзький, Зборівський, Лановецький, Козівський адміністративні райони. Окремо виділяють Лановецько-Підволочиський та Зборівсько-Козівський райони сільського зеленого та пізнавального туризму.

Північний рекреаційний район охоплює межі Кременецького та Шумського районів. Природний потенціал Північного туристичного району дозволяє розвивати на його території екологічний та оздоровчий види туризму. Заліснені території, за умови масового відвідування їх туристами будуть популяризуватися.

Західний рекреаційний район охоплює межі Бережанського та Підгаєцького району. Вони входять у межі природного утворення Подільського горбогір'я (інакше - Опілля) [5].

У таблиці 1 наведено об'єкти для відпочину в Тернопільській області. Деякі з них описала Дворська Л. у праці «Чинники розвитку сільського зеленого туризму в Тернопільській області»[1]. Однак, з 2012 року з'явилися нові будівлі для надання послуг зеленого туризму. Ці поселення активно розвиваються, тут проводяться пізнавальні та спортивні, спелеологічні та екологічні мандрівки.

Таблиця 1

Об'єкти зеленого туризму в Тернопільській області

Район	Місце розташування	Тип та назва об'єкту зеленого туризму	Опис
ПІВДЕННИЙ	Монастирський район смт. Коропець	Садиба "У музиканта-коваля"	Садиба включає стареньку дідову хату та новий сучасний будинок. Столітня хата дає можливість повернутися на початок минулого століття. У маленькій старенькій хижині є навіть давні меблі, а саме: куферок, бамбетель,
	Чортківський район	Садиба «Наша спелеохата»	Сільська хатина, належно облаштована для перебування

	с. Залісся		невибагливих туристів. До послуг – мінімальний набір зручностей для комфортної ночівлі після екскурсій у печері «Млинки».
	Заліщицький район с. Нирків	Приватна садиба «ВІКТОРІЯ»	Це приватний будинок, де в розпорядженні гостей два чотиримісних номери і загальний санвузол. Для харчування тут пропонують страви української кухні, також є можливість самостійного приготування їжі. Поблизу садиби розташовані Дністер, водоспад на річці Джурин і кілька озер, що досить зручно для любителів купання і риболовлі.
	Заліщицький район с. Голігради	ЕКО-садиба «Горигляди»	Кімнати оздоблені кімнати оздоблені екологічним матеріалом – деревина з ялини, модрина, берези, клена та бука. Любителі порибалити піймають в річці окуня, коропа, сома. А взимку можна зайнятися підльодним ловом. Цікаві етнорозваги занурять у світ барвистих українських традицій.
ЗАХІДНИЙ	Бережанський р-н с.Жуків	Садиба «Відпочинок «У мальвах»»	Це приватний двоповерховий заглиблений будинок із двома кімнатами, призначеними на двох. Харчуватися можна самостійно, або буде готувати господаря з натуральних продуктів. В селі – музей родини Лепких. Рибалка. Можливість замовити екскурсії по області.
	м. Бережани	«Відпочинок на Заліссі»	Відпочинок одного дня. Сауна (на дрова), басейн, ставок, відпочинкова бесідка, кімнати для відпочинку.
	Кременецький Район с. Кімната	Екологічне містечко «Веселка»	Сім будинків для гостей. Оренда велосипедів для прогулянок околицями. Організація рибалки на озерах. Оренда спортивного інвентаря. Прогулянка на кінному возі по навколишніх лісах із зупинкою на пікнік.

			Організація вечора української кухні. Грибне полювання та ягоди - з червня по жовтень. На березі озерця - лазня на чотирьох. Тури околицями.
ЦЕНТРАЛЬНИЙ	Тернопільський район с. Малий Ходачків	"Садиба"	Є 4 кімнати, максимальна кількість гостей - 9. На території, що прилягає до будинку знаходяться два озерця, в яких можна порибалити та поплавати, тенісний корт. Є можливість збирати ягоди, гриби та лікарські трави.
	смт. Гусятин	Садиба «Людмила»	Чотири окремих кімнати (з них одна сімейна), кількість місць - 6 осіб. У кімнатах, окрім комфортабельних меблів є посуд та електрочайники, телевізор. Для гостей - окремий санвузол та духова кабіна.
	Гусятинський район с. Козина	Кемпінг "У Збруча	В кемпінгу надаються місця у комфортних європейських кемпінгах (мобільних будиночках на колесах). За бажанням є місце для наметового містечка.
	Зборівський район село Чернихів	Мисливський будиночок "Чугрісва хата"	Пропонується економне проживання в будиночку на шість осіб зі зручностями на вулиці. Проживання в екологічно чистому районі, що віддалений від міського шуму і пилу, можна поєднати з активним дозвіллям на свіжому повітрі. Можливі піші та кінні прогулянки, вело-поїздки, рафтинг, а також екскурсії околицями, полювання та риболовля. Можлива оренда позашляховика і спортивного знаряддя.

Висновки. Тернопільська область має потужну основу для розвитку зеленого туризму. В сільській місцевості зелений туризм є можливістю втримати наявні трудові ресурси, що проживають у селі. Це сприятиме розвитку інфраструктури українського села та підвищенню рівня добробуту населення. Основна перешкода на шляху до розвитку даного виду туризму - це відсутність розуміння важливості підтримки та створення політики для розвитку цього виду діяльності.

Список використаних джерел:

1. Дворська Л. Чинники розвитку сільського зеленого туризму в Тернопільській області / Л. Дворська // Туристичні ресурси як чинник розвитку території: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.-семінару, (Тернопіль, 9 грудня 2011 року). – Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – С.197.
2. Закон України «Про туризм»: від 15 вересня 1995 р. (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Костриця М.М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика (етноісторичний туристичний кластер «Древлянська земля»): монографія / М.М. Костриця [за наук. керівництвом і заг. ред. проф. Є.І. Ходаківського, проф. Ю.С. Цал-Цалка]. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 196 с
4. Приймук, Н. О. Надання послуг зеленого туризму: особливості діяльності та бухгалтерського обліку [Текст] / Н. О. Приймук // Збірник наукових праць студентів кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг / редкол.: М. Р. Лучко, Н. М. Хорунжак, В. М. Рожелюк [та ін.]; відп. за вип. М. Р. Лучко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – Вип. 1. – С. 60-62.
5. Рекреаційне районування Тернопільської області / З. М. Пушкар, Б. Т. Пушкар // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер.: Географія. – 2013. – № 2. – С. 153-164. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUg_2013_2_23

Боднар І. В., студентка Г-41 групи
географічного факультету
Сивий М. Я., д.г.н., професор кафедри
географії та методики її навчання

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ РІЧОК ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглянуті питання водозабезпеченості Хмельницької області. Вказаний забір води по галузях промисловості та назвах підприємств за 2016 рік. Проаналізовані показники використання і відведення води, кількість використаної води на промислові потреби. Визначено відхилення в рибогосподарських нормативах, вміст радіонуклідів по цезію-137 у воді р. Горинь. Проаналізовано загальна кількість проб питної води та визначено кількість проб, які не відповідають нормам. Вказаний перелік заходи щодо збереження якості води.

Ключові слова: екологічні показники, водозабезпеченість, водні об'єкти, радіонукліди, водоносні горизонти, зворотні води, санітарно-гігієнічні нормативи.

Постановка проблеми: В останні роки у всьому світі іде зацікавлена розмова про воду. Вона стає однією з головних цінностей на Землі. Відомо, що вода є найбільш дефіцитним ресурсом ХХІ століття. Вже зараз 1 млрд. населення планети страждає від браку прісної води,